

The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 2. lipnja 2004.

Blago onome koji misli na uboga i slaba

Kateheza br. 22: Patnja - put obogaćenja osobe - Uvodno čitanje: Psalam 41 - Pouzdanje zapuštena bolesnika (Večernja - petak I. tjedna) Blago onome koji misli na uboga i slaba: / u dan nevolje Gospodin će ga spasiti! / Gospodin će ga štititi i živa sačuvati, / sreću mu dati na zemlji, / i neće ga predati na volju dušmanima. / Gospodin će ga ukrijepiti na postelji boli, / bolest mu okrenuti u snagu. / Zavapih: "Gospodine, smiluj mi se, / iscijeli mi dušu, jer tebi sagriješih!" / Neprijatelji zlo govore o meni: / "Kad će umrijeti / i kad će mu nestati imena?" / I dođe li tko da me posjeti, himbeno govori, / u srcu pakosti skuplja i vani opada. / Mrzitelji moji svi složno šapuću o meni; / zlo mi dosuđuju: / "Pogubna se pošast na nj oborila." / Ili: "Tko jednom leže, više ne ustaje." / Pa i prijatelj moj u koga se uzdah, / koji blagovaše kruh moj, petu na me podiže. / A ti, Gospodine, smiluj se meni i podigni me / da im mogu uzvratiti. / Po tome ću znati da sam mio tebi: / što se dušmanin moj / neće veseliti nada mnom. / Ti ćeš me zdrava uzdržati / i pred svoje me lice staviti dovijeka. / Blagoslovljen Gospodin, Bog Izraelov, / od vijeka do vijeka! Tako neka bude! Amen.

1. Jedan od motiva koji nas potiče da razumijemo i uzljubimo Psalam 41 kojega smo upravo čuli, jest činjenica da ga je i sam Isus citirao: "Ne govorim o svima vama! Ja znam koje izabrah!! Ali - neka se ispuni Pismo: Koji blaguje kruh moj, petu na me podiže" (Iv 13,18). Radi se o posljednjoj večeri njegova zemaljskoga života i Isus se, u Dvorani posljednje večere, sprema poput domaćina ponuditi zalogaj Judi, izdajici. Njegove misli lete prema ovoj rečenici Psalma, koji je zapravo prošnja bolesnoga čovjeka, napuštena od svojih prijatelja. U toj staroj molitvi Krist nalazi osjećaje i riječi kojima izriče svoju duboku tugu. Mi ćemo sada nastojati slijediti i osvijetliti nutarnji zaplet toga Psalma, koji je izišao s usana osobe koja trpi naravno zbog svoje bolesti, ali ponajprije zbog

okrutne ironije svojih "neprijatelja" (usp. Ps 41,6-9), pa čak i zbog izdaje "prijatelja" (usp. r. 10).

2. Psalam 41 otvara se blagoslovom koji je upućen istinskome prijatelju, onome koji "misli na uboga": njega će Gospodin nagraditi u dan trpljenja, kada on sam bude "na postelji boli" (usp. rr. 2-4). Jezgra molitve, međutim, nalazi se u sljedećem odlomku gdje bolesnik preuzima riječ (usp. rr. 5-10). On započinje svoj govor tražeći od Boga oprostjenje, po tradicionalnom starozavjetnom shvaćanju koje je svakoj patnji pridruživalo neki grijeh: "Gospodine, smiluj mi se, iscijeli mi dušu, jer tebi sagriješih!" (r. 5; usp. Ps 38). Za staroga Židova bolest je bila poziv savjesti da se uputi na put obraćenja. Premda se radi o viđenju što ga je Krist, konačni objavitelj, nadišao (usp. Iv 9,1-3), patnja u sebi samoj može sakrivati tajnu vrijednost i postati put čišćenja, nutarnjega oslobođenja i obogaćenja osobe. Ona poziva na pobjedu površnosti, ispraznosti, egoizma i grijeha, te na još jače predanje Bogu i njegovoj spasonosnoj volji.

3. No, na scenu ulaze zli, oni koji su došli posjetiti bolesnoga ne da bi ga utješili, nego da bi ga napali (usp. rr. 6-9). Njihove su riječi oštre i pogađaju u srce molitelja, koji kuša zloću koja ne poznaje milosrđa. Isto iskustvo imat će i mnogi siromašni, poniženi, usuđeni da budu sami i da se osjećaju kao teret članovima vlastite obitelji. I ako ponekad i dobiju poneku riječ utjehe, odmah u njoj primijete lažan i licemjerman prizvuk. Još i više, molitelj doživljava ravnodušnost i tvrdoću čak i sa strane prijatelja (r. 10), koji se pretvaraju u neprijateljske i mrske likove. Psalmist primjenjuje na njih gestu "podizanja pete", prijeteći čin kojim se gazi pobijeđeni ili kojim konjanik petom potiče konja da pregazi neprijatelja. Osjećamo duboku gorčinu kada nas udara "prijatelj" u kojega smo imali povjerenja, u hebrejskom doslovno nazvan "čovjek mira". Misao se upravlja prema Jobovim prijateljima koji se iz životnih drugova preoblikuju u ravnodušnu i neprijateljsku prisutnost (usp. Jb 19,1-6). U našem molitelju odjekuje glas mnoštva osoba zaboravljenih i poniženih u njihovoj bolesti i slabosti od onih koji bi im morali biti od pomoći.

4. Molitva Psalma 41 ne gasi se, međutim, na toj mračnoj pozadini. Molitelj je siguran da će Bog pogledati s obzorja, objavljujući još jednom svoju ljubav (usp. rr. 11-14). On će dati potporu i u svoje ruke uzeti bolesnika, koji će se vratiti da bude "pred licem" svoga Gospodina (r. 13), odnosno - prema biblijskom rječniku - da ponovno sudjeluje u hramskome bogoslužju. Psalam, označen bolju, završava zrakom svjetla i nade. S toga se vidika može shvatiti kako je sveti Ambrozije, tumačeći početni blagoslov (usp. r. 2), u njemu proročki vidio poziv na razmatranje spasonosne muke Kristove koja vodi u uskrsnuće. Ovako nas Crkveni otac potiče da uđemo u čitanje toga Psalma: "Blažen koji misli na bijedu i siromaštvo Kristovo, koji se od bogatoga učinio siromašnim za nas. Bogat u svome kraljevstvu, siromašan u tijelu, jer je uzeo na se ovo tijelo siromašnih... Nije dakle trpio u svome bogatstvu, nego u našem siromaštvu. I, stoga, nije trpjela punina božanstva..., nego tijelo... Gledaj dakle da uđeš u smisao siromaštva Kristova, ako želiš biti bogat! Gledaj da uđeš u smisao njegove slabosti, ako želiš zadobiti zdravlje! Gledaj da uđeš u smisao njegova križa, ako se na želiš stidjeti; u smisao njegove rane, ako želiš vidati svoje; u smisao njegove smrti, ako želiš zadobiti život vječni; u smisao njegova ukopa, ako želiš naći uskrsnuće" (Commento a dodici salimi: Saemo, VIII, Milano-Rim 1980, str. 39-41).

©Copyright - Libreria Editrice Vaticana